

Họ tên: Số báo danh:

Mã đề 001

I. ĐỌC - HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản và thực hiện các yêu cầu:

(**Lược đoạn đầu:** Tôi (Minh) là một cậu bé đang tuổi đi học, bố mẹ đi làm cả ngày, người tôi gần gũi và hay chuyện trò nhiều nhất là bà. Một hôm do bà sơ ý làm mất đồ nên bà bị bố mẹ của tôi khiển trách, hắt hủi. Bà tủi thân nên thu xếp đồ đạc nói dối là về quê nhưng thực ra bà đi lang thang bán bỏng ngô ở bến tàu. Lúc bà đi tôi đã buồn khóc rất nhiều nhưng dần dần tôi đã quen với cuộc sống không có bà. Cho đến một ngày tôi đã tình cờ biết được sự thật.)

(1) “Một đêm trời nóng, tôi lên sân thượng chơi (những đêm trời nóng, hầu hết ở nhà tập thể này đều lên sân thượng cho mát). Tôi nghe thấy bác Thái nói nhỏ với cô Nghĩa:

– Này, cô có biết không, hôm nọ tôi nhìn thấy bà thằng Minh đi bán bỏng ở tàu điện đấy.

– Đời nào có chuyện ấy, – cô Nghĩa nói, – hay chị trông nhầm. Bà cụ ấy là đảng hoàng lắm. Con giai, con dâu đều là cán bộ cả, gia đình hòa thuận. Cụ ấy thương con quý cháu. Và lại ông con giai duy nhất, bố thằng Minh ấy, đời nào để cho bà cụ đi bán bỏng như vậy. Cụ gần tám mươi tuổi rồi còn gì.

– Thì chính mắt tôi trông thấy mà lại. – Bác Thái nói quả quyết. – Tôi nhìn rất gần và lại nghe rõ cả tiếng nói của cụ nữa. Khi tàu đỗ, cụ đi dọc theo thành tàu, cầm gói bỏng giơ lên và chào mời: “Các ông, các bà ơi, mua bỏng cho tôi. Ông ơi mua hộ tôi, bà ơi mua hộ tôi đi!” Mà trông cụ hồi này tiêu tụy thật, lưng còng thêm nhiều, tóc bạc trắng xóa và nước da thì xấu xấu là! [...]

(2) Thì ra bà tôi lâu nay vẫn đi bán bỏng ngoài bến tàu. Khổ thân bà quá! Bà ơi, cháu thương bà lắm. Bà có nghe thấy tiếng cháu gọi thăm bà không? Lúc này bà làm gì, ở đâu? Sao bà không về với cháu đi bà! Ôi, tôi như nhìn thấy bà tôi đang len lỏi đi dọc các toa tàu, giơ gói bỏng lên trước mặt hành khách nài nỉ: “Ông ơi, bà ơi mua bỏng giúp tôi đi!”. Nhưng con tàu vô hình cứ mang các hành khách chạy đi, để lại bà tôi tóc bạc, lưng còng, đứng chơ vơ giữa hai vệt đường ray... Chính tôi, tôi cũng vô tình như con tàu, tôi chẳng để ý gì đến bà tôi, tôi chỉ nghĩ đến những con quay, những quả bóng của tôi thôi! Nhiều lúc bà tôi đến chơi, mới ngồi với bà được một tí, tôi đã vội bỏ đi với những trò chơi của tôi rồi! Không, không thể để thế được. Tôi đã mười hai tuổi, lớn rồi, tôi cũng có quyền bàn chuyện nghiêm chỉnh với bố mẹ tôi chứ! Nghĩ rồi, tôi chạy ào xuống nhà. Tôi thấy mẹ tôi đang rửa bát, còn bố tôi đang xách nước lên.

– Bố mẹ ơi, – tôi gọi giục giã, – bố mẹ vào cả đây con có chuyện này muốn nói với bố mẹ.

– Thằng này hôm nay lạ thật. – Bố tôi nói. – Có chuyện gì mà quan trọng vậy?

– Thì con cứ nói đi, – mẹ tôi nói, – mẹ vừa rửa bát vừa nghe cũng được.

– Không, cả mẹ nữa, mẹ vào đây con mới nói.

Mẹ tôi vào, nhìn tôi lo lắng:

– Hay con có chuyện gì ở lớp?

– Không.

– Hay con đánh nhau với bạn nào?

– Không. Chuyện nhà ta kia. Bố mẹ ơi, bố mẹ có thương bà không?

– Sao tự nhiên con lại hỏi thế? – Bố tôi hỏi lại tôi. – Mà bà làm sao kia mà thương?

– Bà chẳng làm sao cả. Bà đi bán bỏng ở bến tàu ấy, người ta bảo thế. Bố mẹ có biết không?

– Biết, – bố tôi có vẻ lúng túng, – nhưng thế thì sao.

– Còn sao nữa! – Tôi ghen ngào: – Bà già rồi. Sao bố lại để bà như thế? Khô thân bà!
– Bố có bắt bà phải thế đâu, – mẹ tôi trả lời thay cho bố, – vì bà thích thế chứ.
– Thích ư? Con chắc là bà chẳng thích đâu. Đồi nào bà lại thích đi bán bỏng hơn ở nhà với con, với bố mẹ. Bà yêu thương bố mẹ và con lắm kia mà. Ôi, con cứ nghĩ đến những ngày nắng, ngày rét mà bà thì già thế, bà sao chịu nổi, bà ốm rồi bà chết như bà Thìn bên cạnh ấy thì sao. – Nói đến đây tôi òa lên khóc. – Ước gì bây giờ con đã lớn để con nuôi được bà!
Bố mẹ tôi lặng lẽ nhìn tôi rồi lại nhìn nhau. Bố tôi đặt một bàn tay lên vai tôi rồi nói:
– Thôi con nín đi. Bố hiểu rồi. Con nín đi con!

Tôi cảm thấy giọng bố tôi hơi run và bàn tay nóng ran của bố truyền hơi nóng sang vai tôi. Mẹ tôi cũng ghen ngào:

– Con nói đúng, bố mẹ có lỗi với bà. Con đi ngủ đi, sáng mai bố mẹ sẽ xuống Vĩnh Tuy đón bà về đây. Gia đình ta lại sum họp như trước.

(3) Tôi ngoan ngoãn nghe lời mẹ, lên giường nằm nhưng không làm sao chợp mắt được. Tôi cảm thấy phấp phồng, vừa lo lại vừa vui. Chỉ sáng mai thôi, tôi lại được sống cùng với bà như trước. Nhưng nói đại, không hiểu sáng mai bà tôi có còn gặp được tôi không? Bà tôi vẫn thường hay nói với tôi: “Bà sống được ngày nào hay ngày ấy. Người già như ngọn đèn trước gió, không biết tắt lúc nào”.

(Trích *Bà tôi*, Xuân Quỳnh¹, in trong tập *Bầu trời trong quả trứng*, NXB Kim Đồng, 2005)

Câu 1. (0.75 điểm) Xác định ngôi kể trong văn bản.

Câu 2. (0.75 điểm) Chỉ ra chi tiết miêu tả nỗi vất vả của người bà khi đi bán bỏng ngô ở bên tàu trong đoạn (1).

Câu 3. (0.75 điểm) Phân tích hiệu quả nghệ thuật của phép liệt kê trong câu văn “*Nhưng con tàu vô hình cứ mang các hành khách chạy đi, để lại bà tôi tóc bạc, lưng còng, đứng chờ vơ giữa hai vệt đường ray...*”.

Câu 4. (0.75 điểm) Nhận xét tâm trạng của nhân vật bố mẹ tôi trước mong ước lớn nhanh để được nuôi bà của nhân vật tôi.

Câu 5. (1,0 điểm) Từ suy nghĩ của nhân vật “*Tôi đã mười hai tuổi, lớn rồi, tôi cũng có quyền bàn chuyện nghiêm chỉnh với bố mẹ tôi chứ!*”, anh/chị hãy trình bày suy nghĩ về việc bày tỏ quan điểm trong cuộc sống.

II. LÀM VĂN (6.0 điểm)

Câu 1. (2.0 điểm)

Từ trích đoạn truyện ngắn *Bà tôi* của Xuân Quỳnh, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về ý nghĩa của tình yêu thương trong cuộc sống.

Câu 2. (4.0 điểm)

Viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) phân tích nghệ thuật kể chuyện trong văn bản *Bà tôi* (trích - Xuân Quỳnh) ở phần Đọc hiểu.

----- HẾT -----

¹ Xuân Quỳnh (1942 - 1988) là một trong những tác giả văn học nổi bật của văn học Việt Nam hiện đại. Xuân Quỳnh có một sự nghiệp văn học dày dặn và phong phú với các sáng tác thuộc thể loại thơ, truyện. Văn phong của Xuân Quỳnh nhẹ nhàng, tinh tế và rất sâu sắc.

Tập truyện “*Bầu trời trong quả trứng*” (xuất bản năm 1974) là một tập truyện ngắn đặc sắc dành cho thiếu nhi của Xuân Quỳnh. Mỗi truyện là một bức tranh sinh động về cuộc sống và tâm hồn con người; Xuân Quỳnh đã khắc họa tình yêu thương và khát vọng hạnh phúc bằng lối viết giản dị, gần gũi, tự nhiên mà chân thành, sâu lắng, lay động lòng người.

ĐÁP ÁN VÀ HƯỚNG DẪN CHẤM

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	4.0
	1	Ngôi kể của văn bản: ngôi kể thứ nhất. Hướng dẫn chấm: - Học sinh trả lời như đáp án: 0.75 điểm - Học sinh trả lời không đúng như đáp án hoặc không trả lời: 0.0 điểm.	0.75
	2	Chi tiết miêu tả nổi vắt vả của người bà khi đi bán bỏng ngô ở bến tàu trong đoạn (1): - “Khi tàu đỗ, cụ đi dọc theo thành tàu, cầm gói bỏng giơ lên và chào mời: Các ông, các bà ơi, mua bỏng cho tôi. Ông ơi mua hộ tôi, bà ơi mua hộ tôi đi!” - “Mà trông cụ hồi này tiều tụy thật, lưng còng thêm nhiều, tóc bạc trắng xóa và nước da thì xấu xấu là!” Hướng dẫn chấm: - Học sinh trả lời như đáp án: 0.75 điểm - Học sinh trả lời được 1 ý: 0.5 điểm - Học sinh chép lại các câu văn trong văn bản nhưng không đầy đủ: 0.25 điểm - Học sinh trả lời không đúng như đáp án hoặc không trả lời: 0,0 điểm. (*) HSKT trả lời được 1 ý 0,75 điểm	0.75
	3	Hiệu quả nghệ thuật của phép liệt kê: - Tăng tính sinh động và sức gợi cho câu văn. - Tô đậm ấn tượng về dáng vẻ vắt vả, cơ cực, lẻ loi, bơ vơ, tội nghiệp khi một mình mưu sinh của người bà nơi bến tàu. - Thể hiện tình thương yêu, nỗi xót xa của người cháu khi nghĩ về bà. Hướng dẫn chấm: - Học sinh trả lời tác dụng đầy đủ như đáp án: 0.75 điểm - Học sinh trả lời được ý 2: 0.5 điểm - Học sinh trả lời được ý 1 hoặc ý 3: 0.25 điểm - Học sinh trả lời không đúng như đáp án hoặc không trả lời: 0.0 điểm. (*) HSKT trả lời được 1 ý 0,75 điểm	0.75
	4	Nhận xét tâm trạng của bố mẹ trước mong ước lớn nhanh để được nuôi bà của nhân vật tôi. - Nghẹn ngào, xúc động - Thương yêu, thấu hiểu - Hối hận, áy náy Hướng dẫn chấm: - Học sinh trả lời được 2 – 3 ý: 0.75 điểm - Học sinh trả lời được 1 ý: 0.5 điểm - Học sinh trả lời không rút ra nhận xét mà chỉ nêu chi tiết: 0,25	0.75

		điểm. (*) HSKT trả lời được 1 ý 0,75 điểm	
	5	Từ suy nghĩ của nhân vật “Tôi đã mười hai tuổi, lớn rồi, tôi cũng có quyền bàn chuyện nghiêm chỉnh với bố mẹ tôi chứ!” HS trình bày suy nghĩ của bản thân về việc bày tỏ quan điểm trong cuộc sống. Có thể theo hướng: đây là việc làm thể hiện sự chủ động, tự tin, bản lĩnh; đem đến sự kết nối, chia sẻ, thấu hiểu; giúp giải quyết vấn đề nhanh chóng, khách quan.... ; cần bày tỏ một cách văn minh, tránh áp đặt hay gây xung đột. Hướng dẫn chấm: - Học sinh trả lời được 3 - 4 ý: 1,0 điểm - Học sinh trả lời được 2 ý: 0.75 điểm - Học sinh trả lời được 1 ý: 0,5 điểm - Học sinh không trình bày được suy nghĩ mà chỉ nhận xét về chi tiết: 0,25 điểm. (*) HSKT trả lời được 1 ý 1,0 điểm	1.0
II	VIẾT		
	1	Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về ý nghĩa của tình yêu thương trong cuộc sống.	2.0
		a. Xác định yêu cầu về hình thức, dung lượng của đoạn văn Xác định đúng yêu cầu về hình thức và dung lượng (khoảng 200 chữ) của đoạn văn. Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng - phân - hợp, móc xích hoặc song hành	0.25
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: viết đoạn văn trình bày suy nghĩ của mình về ý nghĩa của tình yêu thương trong cuộc sống.	0.25
		c. Đề xuất hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề nghị luận - Xác định được các ý phù hợp để làm rõ vấn đề nghị luận, sau đây là một số gợi ý: + Tình yêu thương là sự quan tâm, chăm sóc, giúp đỡ, chia sẻ... giữa con người với nhau trong cuộc sống. + Tình yêu thương có ý nghĩa rất quan trọng trong cuộc sống con người: tạo nên sức mạnh đoàn kết để giúp con người vượt qua những thử thách, khó khăn; xây đắp tâm hồn nhân hậu, tốt đẹp và cuộc sống hạnh phúc, ý nghĩa... + Phê phán lối sống ích kỉ, vô cảm; liên hệ bản thân. - Sắp xếp được hệ thống ý hợp lí theo đặc điểm bố cục của kiểu đoạn văn. Hướng dẫn chấm: - Học sinh nêu được từ 2 - 3 ý trở lên: 0.5 điểm. - Học sinh nêu được 1 ý: 0.25 điểm. (*) HSKT nêu được 1 ý 0,75 điểm	0.5

		<i>d. Triển khai ý đảm bảo các yêu cầu sau:</i> - Lựa chọn được các thao tác lập luận, phương thức biểu đạt phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận. - Trình bày rõ quan điểm và hệ thống các ý. - Lập luận chặt chẽ, thuyết phục: lí lẽ xác đáng; bằng chứng tiêu biểu, phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn giữa lí lẽ và bằng chứng. Hướng dẫn chấm: - <i>Luận điểm rõ ràng, lập luận chặt chẽ, phân tích đầy đủ, sâu sắc: 0.5 điểm.</i> - <i>Luận điểm chưa rõ ràng, phân tích chung chung, sơ sài: 0.25 điểm</i> <i>(*) HSKT có triển khai được ý: 0,5 điểm</i>	0.5
		<i>đ. Diễn đạt, chính tả</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết câu trong đoạn văn.	0.25
		<i>e. Sáng tạo</i> Suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ... <i>(*) HSKT không yêu cầu sáng tạo</i>	0.25
	2	Viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) phân tích nghệ thuật kể chuyện trong văn bản <i>Bà tôi</i> (trích - Xuân Quỳnh) ở phần đọc hiểu.	4.0
		<i>a. Đảm bảo bố cục và dung lượng của bài văn nghị luận</i>	0.25
		<i>b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận:</i> nghệ thuật kể chuyện trong đoạn trích truyện ngắn <i>Bà tôi</i> của Xuân Quỳnh.	0.5
		<i>c. Đề xuất được hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề của bài viết</i> Xác định được các ý chính của bài viết. Sắp xếp được các ý hợp lí theo bố cục ba phần của bài văn nghị luận. * Giới thiệu vấn đề nghị luận * Triển khai vấn đề nghị luận - Đặc điểm của nghệ thuật kể chuyện . Mạch truyện: các sự kiện được sắp xếp theo trật tự tuyến tính và được lựa chọn để xây dựng tình huống truyện bất ngờ. . Ngôi kể và điểm nhìn: truyện được kể ở ngôi thứ nhất, điểm nhìn bên trong. . Lời kể: có sự kết hợp đa dạng các dạng lời (lời người kể chuyện, lời của nhân vật); các dạng lời thoại (đối thoại, độc thoại); các kiểu lời (kể, tả, bình); các kiểu câu (ngghi vấn, cảm thán, tường thuật...). . Giọng kể: nhẹ nhàng, trong sáng, sâu sắc, giàu cảm xúc... - Hiệu quả của nghệ thuật kể chuyện . Làm cho diễn biến câu chuyện trở nên vừa giản dị, chân thực vừa kịch tính, hấp dẫn. . Giúp nhân vật bộc lộ diễn biến tâm trạng (tôi: vừa xót xa, day dứt, ân hận vừa uất ức, buồn tủi trước thái độ thờ ơ, vô cảm của những người thân) và phẩm chất (Tôi - trong sáng, chân thành,	1.0

	nhân hậu, bố mẹ tôi - biết hối lỗi, yêu thương gia đình...) một cách khách quan, chân thật, sâu sắc, tinh tế. * Đánh giá chung . Cách kể chuyện thể hiện tài năng nghệ thuật và tâm hồn tinh tế, nhân hậu của tác giả Xuân Quỳnh. . Câu chuyện để lại trong lòng người đọc rất nhiều bài học giá trị về lẽ sống như tình thương yêu, chia sẻ, bao dung... Hướng dẫn chấm: - Học sinh phân tích, đánh giá được từ 3 đặc điểm trở lên : 1,0 điểm. - Học sinh phân tích, đánh giá được 2 đặc điểm: 0,75 điểm. - Học sinh phân tích, đánh giá được 1 đặc điểm: 0,5 điểm. Lưu ý: Học sinh có thể bày tỏ suy nghĩ, quan điểm riêng nhưng phải phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật: 0.5 điểm (*) HSKT phân tích, đánh giá được 1 đặc điểm 1,0 điểm	
	d. Triển khai ý đảm bảo các yêu cầu sau: - Triển khai được đầy đủ các luận điểm để làm rõ yêu cầu của đề bài. - Lựa chọn được các thao tác lập luận, phương thức biểu đạt phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận - Lập luận chặt chẽ, thuyết phục: lí lẽ xác đáng; bằng chứng tiêu biểu, phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn giữa lí lẽ và bằng chứng. Hướng dẫn chấm: - Luận điểm rõ ràng, lập luận chặt chẽ, phân tích đầy đủ, sâu sắc: 1.5 điểm. - Luận điểm khá rõ ràng, lập luận khá chặt chẽ, phân tích tương đối đầy đủ: 0.75 -1.25 điểm. - Phân tích chung chung, sơ sài: 0.25 điểm – 0.5 điểm. (*) HSKT có triển khai được ý: 1,5 điểm	1.5
	đ. Diễn đạt Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản... Hướng dẫn chấm: không cho điểm nếu học sinh sai quá nhiều lỗi.	0.25
	e. Sáng tạo Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ, có liên hệ, kết nối, có vận dụng lí luận... Hướng dẫn chấm: - Học sinh đạt 2 tiêu chí trở lên: 0.5 điểm. - Học sinh đạt 1 tiêu chí: 0.25 điểm. (*) HSKT không yêu cầu sáng tạo	0.5
Tổng điểm		10.0